

SXEDIO.GP5

8.11.1954: Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΕΟΚΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΙΒΑΣ ΦΘΑΝΕΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΕ ΤΟΝ ΣΩΚΡΑΤΗ ΛΟΙΖΙΔΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΒΟΗΘΟ ΤΟΥ ΝΟΤΗ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΕΑ (ΕΥΑΓΟΡΑ) ΨΥΤΕΡΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΦΟΥΡΤΟΥΝΙΑΣΜΕΝΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Στα τέλη του **1954** όλα πήγαιναν βολικά και χωρίς κανένα πρόβλημα. Η επαναστατική οργάνωση των Ελλήνων Κυπρίων ανδρωνόταν αργά, αλλά σταθερά και με κάθε μυστικότητα, ενώ στο νησί είχε φθάσει μια μεγάλη ποσότητα οπλισμού.

Στην Κύπρο μνημένοι ήταν ακόμη μερικές δεκάδες νέων κυρίως που προσπαθούσαν να κρατήσουν ητο μυστικό τους όσο γινόταν πιο καλά.

Η μόνη αποστολή τους ήταν να φυλάγουν τον οπλισμό που έφθανε γιατί κανένας δεν είχε πείρα στις πολεμικές τέχνες.

Ο Στρατιωτικός αρχηγός βρισκόταν ακόμα στην Αθήνα,

Παγματικά ο Γεώργιος Γρίβας και ο Σωκράτης Λοϊζίδης, και οι δυο στρατιωτικοί, κάθονταν σε αναμμένα κάρβουνα και περίμαναν την ώρα που θα ξεκινούσαν για το νησί.

Όμως δεν θα έμεναν για πολύ ακόμη στην αδράνεια γιατί ο Μακάριος έδωσε τελικά τη συγκατάθεση του για να έλθουν στην Κύπρο υπό έναν όμως όρο: Οτι δεν θα άρχιζαν την εξέγερση πριν τους ειδοποιούσε ο ίδιος από τη Νέα Υόρκη όπου θα πήγαινε για τη συζήτηση του Κυπριακού.

Ο Μακάριος ήθελε να χρησιμοποιήσει μια τυχόν έναρξη του αγώνα για να ασκήσει πίεση στους βρετανούς να αναγνωρίσουν στον κυπριακό λαό το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης που θα οδηγούσε στην ένωση με την Ελλάδα.

Ο Σωκράτης Λοιζίδης, σύμφωνα με αφήγηση του στους Παναγιώτη Παπαδημήτρη και Μίμη Κωνσταντινίδη το **1982**, μόλις πληροφορήθηκε τα ευχάριστα νέα έτρεξε στον Γεώργιο Γρίβα. Δάκρυσαν, φιλήθηκαν και ετοιμάστηκαν για το μακρύ μεγάλο ταξίδι.

Πρόσθεσε ο Σωκράτης Λοϊζίδης στην αφήγηση του:

"Τότε (Οκτώβριος 1954) στα Ηνωμένα Έθνη ήταν ο αδελφός μου (Σάββας Λοϊζίδης). Ηλθε και ο Μακάριος εδώ καθ' οδόν προς τα Ηνωμένα Έθνη. Πήγα και τον είδα. Του είπα ότι είμεθα έτοιμοι να ξεκινήσουμε. Ητο λίγο διστακτικός. Ηθελε να περιμένει να επιστρέψει από τα Ηνωμένα Έθνη και μετά να ξεκινήσουμε. Επέμενα κι εγώ και ο Γρίβας να φύγουμε το ταχύτερο, διότι όσο αργούσα, υπήρχε η πιθανότητα κάτι να γίνει γνωστό και διότι πολλοί αγωνιστές κάτω άρχισαν να δυσανασχετούν γιατί καθυστερούσαμε.

Ο Μακαριώτατος επείσθη, αλλά μας έθεσε τον εξής όρο: Θα πάτε να προπαρασκευασθείτε, αλλά δεν θα αρχίσετε πριν επιστρέψω στην Κύπρο,

Του δώσαμε την υπόσχεση αυτή.

Επήρα την απάντηση αυτή από το Μακαριώτατο και επιταγή για χρήματα για να ναυλώσουμε το πλοιάριο.

Όταν επέστρεψα με περίμενε στο γραφείο μου, Ομήρου 11, ο Γρίβας. Όταν του είπα ότι επέτυχε η αποστολή σηκώθηκε, δάκρυσε, με φίλησε και μου είπε: "Ο Θεός μαζί μας, γρήγορα να αρχίσουμε την προπαρασκευή".

Πριν αναχωρήσουν όμως ο Γρίβας και ο Λοϊζίδης άρχισαν οι διαφωνίες. Ο Λοϊζίδης ήθελε να μεταφέρουν μαζί τους και τον οπλισμό.

Είπε ο Λοϊζίδης:

"Με τον Γρίβα ήλθαμε σε μια διαφωνία. Όταν επρόκειτο να ξεκινήσουμε ήμουν της γνώμης ότι έπρεπε να πάρουμε όσο οπλισμό είχαμε. Με ένα συμπάρο δυο τρυγόνια. Να πετύχουμε να παρουμε και τα όπλα.

Του είπα επίσης: Εσένα δεν σε ξέρουν. Δεν θα προσέξουν την απουσία σου. Μας παρακολουθούσαν, εάν αργήσουμε να πάμε λόγω θαλασσοταραχής ή άλλων εμποδίων, θα υποψιασθούν οι Αγγλοι και θα μας συλλάβουν.

Υστερα θα υπάρχει κίνδυνος, όταν θα έλθει το

σκάφος.

Δεν το ενέκρινε.

Όταν βρισκόμαστε στο δρόμο και καθυστερήσαμε το επανέφερα πάλι και του είπα:

- Άκουσε, Στρατηγέ, επιμένω και τώρα.

Δεν ήθελε. Προτιμούσε να πάμε εμείς να βγούμε πιο σίγورا και τάλλα θα'ρχονταν ύστερα.

Η διαφωνία όμως αυτή δεν στάθηκε εμπόδιο για να γίνει το ταξίδι.

Οι δυο άνδρες συμφώνησαν να αναχωρήσουν χωριστά στις **26** Οκτωβρίου **1954** με το πλοίο "Αιγαίο" για την Ρόδο και να συναντηθούν στο σκάφος ώστε κανένας να μη αντιληφθεί ότι ταξίδευαν μαζί.

Ο Γρίβας **54** χρονών τότε, πήγε κατ' ευθείαν στο σπίτι του κοντά στο Θησείο (Νηρέως **4**). Είπε στη σύζυγο του Βασιλική (Κική) Λέκα να του ετοιμάσει τις βαλίτσες του.

Ο Γρίβας είναι νυμφευθεί τη Βασιλική το **1939** μόλις αυτή είχε τελειώσει το γυμνάσιο. Κόρη φαρμακοποιού από την Αθήνα γνωρίστηκε με τον Γρίβα, τότε Ταγματάρχη, μέσο ενός θείου της. Είχε επισκεφθεί την Κύπρο το **1952** κατά τον Αθηναίο δημοσιογράφο Φρέντι Γερμανό (εφημερίδα Εθνος, Κύπρου **1** Μαρτίου **1959** σε αναδημοσίευση από την εφημερίδα "Ελευθερία" των Αθηνών).

Ο Γρίβας δεν είπε την αλήθεια στη σύζυγο του. Της είπε ότι θα εφευγε για τη Θεσσαλονίκη.

Πρόσθετε ο Φρέντι Γερμανός:

"Για λίγη ώρα ζωντανεύει ανάμεσα μας μια παλιά σκηνή τεσσεράμιση χρόνια πίσω. Ενα πρωί ο Διγενής είπε στη γυναίκα του: Ετοίμασε μου τη βαλίτσα μου, φεύγω για λίγες ημέρες στη Θεσσαλονίκη. Κι' εκείνη τη μέρα, στις **26** Οκτωβρίου **1954**, ο Γρίβας έφυγε για την Κύπρο. Ήταν τότε πενήντα τεσσάρων χρόνων ακριβώς, σε μια ηλικία που άλλοι φορούν τις παντούφλες των κι αρχίζουν να αισθάνονται συνταξιούχοι".

Ενώ έβγαине στο δρόμο ο Γρίβας τον είδε ο

πεθερός του Λέκας που διατηρούσε φαρμακείο απέναντι από το σπίτι του. Είπε και σ' αυτόν τα ίδια.

Αφηγήθηκε ο Λέκας σύμφωνα με την ίδια αφήγηση:

"Στις **26** Οκτωβρίου είδα τον γαμβρό μου να βγαίνει από το σπίτι με μια βαλιτσούλα στο χέρι. Για πού πας Γιώργο τον ερωτώ. Μέχρι τη Θεσσαλονίκη, λέγει και θα γυρίσω γρήγορα. Παρά το ότι δεν έλεγε ποτέ ψέματα εκείνη την ημέρα δεν τον πίστεψα. Κάτι είχα αντιληφθεί περί Κύπρου, γι' αυτό και όταν τον αποχαιρέτισα του είπα: Αντε στο καλό και ο Θεός μαζί σου.

Αργότερα όταν είδα την κόρη μου και μου είπε ότι πήρε μαζί του τις μπότες, μια κιλότα και το μπερέ του βεβαιώθηκα απολύτως ότι ο Γρίβας πήγαινε να πολεμήσει στα βουνά της Κύπρου, κι' ας έλεγε στη γυναίκα του ότι πάει για λίγες μέρες περίπατο εις την Θεσσαλονίκη".

Από το σπίτι του ο Γρίβας κατευθύνθηκε προς το δικηγορικό γραφείο της οδού Πατησίων αρ. **9** των αδελφών Κώστα και Μ. Ευταθόπουλοι. Στο γραφείο τους θα πρέπει να βρίσκονταν επίσης, σύμφωνα με ρεπορτάζ της αθηναϊκής "Ελευθερίας" και ο συνεργάτης του Π. Μιχαλιάκος Ανθυπαστυνόμος και φίλος του Γ. Γαζουλέας, από την εποχή της οργάνωσης "Χ".

Εγγραφε το "Εθνος" το **1959** σε αναδημοσίευση από την αθηναϊκή εφημερίδα:

"Από ένα από δικηγορικό γραφείο της οδού Πατησίων **9** ξεκίνησε πριν από πέντε χρόνια ο θρύλος της ΕΟΚΑ. Και από αυτό το ίδιο γραφείο ξεκίνησε ολομόναχος το μεσημέρι της **26ης** Οκτωβρίου του **1954** ο Διγενής. Φορτωμένος με ένα μικρό βαλιτσάκι και με απέραντη πίστη για τα βουνά της Κύπρου, τέσσερις άνθρωποι τον κατευώδωσαν. Του έσφιξαν το χέρι, τον εφίλησαν και του ευχήθηκαν μέσα από την καρδιά τους να γυρίσει νικητής. Κανείς άλλος δεν παρευρίσκετο στην τόσο απλή αλλά τόσο μεγάλη τελετή της αναχωρήσεως του στρατηγού Γεωργίου Γρίβα από την Αθήνα για την Κύπρο. Ούτε και αυτή η γυναίκα του.

Ο Γρίβας με σταθερή φωνή ανταπέδωσε τον θερμό

αποχαιρετισμό και γρήγορα, γρήγορα, κατέβηκε τις σκάλες του μεγάρου "τρύπωσε" στο πρώτο ταξί που βρέθηκε μπροστά του και σαν ένας ασήμαντος ταξιδιώτης έδωσε εντολή στο σωφέρ:

- Για τον Πειραιά... Λίγο γρήγορα μονάχα, για να προλάβω το πλοίο.

Ποιές σκέψεις άραγε να στριφογύριζαν στο μυαλό του Διγενή εκείνο το χλιαρό μεσημέρι, που χωμένος στο πίσω κάθισμα του αυτοκινήτου έβλεπε για τελευταία φορά την Αθήνα; Θα ξαναγύριζε άραγε; Αλλά αν γύριζε πώς θα γύριζε; Θα λειτουργούσε καλά το δίκτυο προωθήσεως και υποδοχής του στην σκλαβωμένη πατρίδα του; Τα στελέχη του θα είχαν εκπληρώσει την απαραίτητη προεργασία, ώστε να αρχίσει ο ένοπλος αγών;

Οι συλλογισμοί αυτοί ασφαλώς θα έτρεχαν στη σκέψη του αρχηγού, όπως και το αυτοκίνητο επάνω στην ασφαλτο της οδού Πειραιώς. Τους διέκοψε όμως η φωνή του σωφέρ:

- Σε ποιο πλοίο θα σας πάω;

- Προς το τελωνείο, απάντησε με τη βαρειά του φωνή ο Γρίβας και θα σας πάω.

Δεν είχαν όμως προχωρήσει παρά λίγα μέτρα επί της ακτής Μιαούλη και ο Διγενής δίδει εντολή εις τον οδηγό να σταματήσει. Την στιγμή που επλήρωνε την αξία της διαδρομής, κάποιο άτομο επλησίασε το αυτοκίνητο εχαιρέτησε τον αρχηγό της ΕΟΚΑ, πήρε το βαλιτσάκι και επροχώρησαν μαζί προς τη αποβάθρα, όπου βρισκότανε ελλιμενισμένο το πλοίο για την Ρόδο. Ήταν ο πρώτος σύνδεσμος- οδηγός της μυστικής διαδρομής Αθηνών- Κύπρου.

(Παρ' όλον ότι στην περιγραφή της αθηναϊκής εφημερίδας δεν αναφέρεται το όνομα του συνταξιδιώτη του Γεωργίου Γρίβα αυτός που συνάντησε στον Πειραιά πρέπει να ήταν ο βοηθός του Νότης Πετροπουλέας, (στον οποίο έδωσε το ψευδώνυμο Ευαγόρας) ο οποίος σύμφωνα με τον Ανδρέα Αζίνα ήταν συγγενής του Γιώργου Γαζουλέα, που εκπαιδεύτηκε για μερικές μέρες νωρίτερα στα εκρηκτικά).

Οι δυο άνδρες με προφυλάξεις ανέβηκαν εις το πλοίο, ετοποθετήθηκαν σε δίκλινη καμπίνα και σε λίγα λεπτά εγκατέλειπαν τον Πειραιά, με προορισμό τη δόξα, την θυσία και το καθήκον προς την πατρίδα..."

Σχεδόν ταυτόχρονα αναχωρούσε για τη Ρόδο και ο Σωκράτης Λοϊζίδης, ο οποίος αφηγήθηκε στους δημοσιογράφους Παναγιώτη Παπαδημήτρη και Μίμη Κωνσταντινίδη τον Μάιο του **1982** στο γραφείο του στην Αθήνα:

" Ξεκινήσαμε χωριστά ο ένας από τον άλλο και φθάσαμε στον Πειραιά σε ένα πλοίο "Αιγαίο" που πήγαινε στη Ρόδο. Συμφωνήσαμε προηγουμένως να βρεθούμε στην τάξε καμπίνα για να μη μας βλέπουν οι άλλοι.

Με το πλοίο οφθασαμε στη Ρόδο. Εκεί επρόκειτο να μας παραλάβει ένα κλιμάκιο που είχαμε ήδη οργανώσει. Μας παρέλαβαν, μας έβαλαν να μείνουμε στο σπίτι της Πίκας Σισμάνη, που ήταν εκεί επικεφαλής του ελληνικού τουρισμού. Μείναμε δυο τρεις μέρες μέχρι να ετοιμασθούμε να φύγουμε. Εκεί μας περίμενε το καϊκι για να φύγουμε για την Κύπρο.

Στη συνέχεια μας πήραν στη στοά των τεκτόνων που ήταν απόκρυφο μέρος και δεν προσήγγιζε κανένας για να μη μας δουν".

Όμως άλλα υπολόγιζαν και άλλα συνέβαιναν. Ξέσπασε μια τρομερή κακοκαιρία που δεν έλεγε να κοπάσει. Και αυτό έφερε καθυστέρηση που απειλούσε μέχρι και ματαίωση της αποστολής.

Εμειναν συνολικά στη Ρόδο από τις **27** Οκτωβρίου μέχρι τις **8** Νοεμβρίου. Τα πράγματα ήταν πολύ δύσκολα. Τελικά με ένα θυελλώδη καιρό και μια τρομερά φουρτουνιασμένη θάλασσα απέπλευσαν με κίνδυνο να πνιγούν μέχρι να έλθουν στην Κύπρο ύστερα από ένα δραματικό ταξίδι. Μαζί τους και ο ελλαδίτης Νότης Πετροπουλέας που είχε ανέβει στο πλοίο με τον Γεώργιο Γρίβα.

Οι μέρες στη θάλασσα ήταν πραγματικά πολύ δύσκολες. Όμως τελικά όλα πήγαν κατ' ευχήν και ο αρχηγός της ΕΟΚΑ έφθασε στην Κύπρο όπου παραλήφθηκε

από τους κυπρίους συνεργάτες του.

Ο Γρίβας έγραψε μόνο στο ημερολόγιο του (όπως δόθηκε στη δημοσιότητα από τους βρεττανούς στα τέλη του **1956** όπως αυτό βρέθηκε στη Λύση και στην ορεινή περιοχή Πέρα Βάσας):

26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1954: Ωρα **16.00** Αναχώρησις διά Ρόδον με "Αιγαίον".

27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1954: Αφίχθημεν εις Ρόδον ώραν **15** υπό ραγδαίαν βροχήν.

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Καιρός άθλιος, αναχώρησις αναβάλλεται.

Διεξήγαγον πρώτας συνεννοήσεις με Χάρην (Μακάριο) διά δυνατότητα δημιουργίας εις Ρόδον ενός κέντρου εργαζομένων προς όφελος ημών.

1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Ουδέν νεώτερον διά το ιστιοφόρον. Αγωνία.

6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Ολόκληρον την πρωϊαν πίπτει καταρρακτώδης συνεχής βροχή. Το ιστιοφόρον τας απογευματινάς ώρας εισήλθε εις τον λιμένα και ανεφωδιάσθη εις πετρέλαιον.

Αναχώρησις προβλέπεται εσπέραν της αύριον.

Με Μακρήν συνεννοήθημεν διά οργάνωσιν Κέντρου εις Ρόδον και διά συνεννοήσεις σχετικά με αποστολήν δευτέρου φορτίου (οπλισμού).

8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Αναχώρησις εκ Ρόδου (όρμος Καλλιθέας την **00.15** με καιρόν σχετικά καλόν.

8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Καιρός τρικυμιώδης. Υπεφέραμεν πολύ

Περί **22.000** ώραν αφίχθημεν εις καθορισθέντα χώρον αποβιβάσεως όπου συνηντήσαμεν τους αναμένοντας ημάς αίτινες και μας ωδήγησαν εις χωρίον Χλώρακας και κατελύσαμεν εις οικίαν Αζίνα Νικολάου".

Μια δραματική περιγραφή του ταξιδιού έδωσε αργότερα ο Σωκράτης Λοϊζίδης στους δυο κύπριους δημοσιογράφους το **1982:**

"Εκεί στη Ρόδο όπως κρυβόμαστε δεν μπορέσαμε να φύγουμε για τον εξής λόγο: Εγινε μια μεγάλη θαλασσοταραχή και είχαν βουλιάξει μάλιστα και

μερικά πλοiάρια.

Λόγω της θαλασσοταραχής βρέθηκαν αλλού οι ναύτες και αλλού ο Καπετάνιος Χρίστος Ξανθόπουλος και αλλού η βάρκα που θα μας μετέφερε στο καΐκι. Λόγω της θαλασσοταραχής ο καπετάνιος αναγκάστηκε τελικά να ρθει έξω με την βάρκα, να ρθει σε επαφή μαζί μας, και να ρυθμίσουμε τα παρακάτω.

Όμως η βάρκα τσακίστηκε και ο καπετάνιος έμεινε έξω. Έτσι έμεινε το Καΐκι μόνο του με τους ναύτες κι εμείς εκεί. Επικοινωνήσαμε μαζί μας. Βρήκαμε πετρέλαιο, βρήκαμε βαρκούλα μήκε ο καπετάνιος μέσα κι' άρχισε το ταξίδι.

Είχαμε ξεκινήσει από τον Πειραιά στις **26** Οκτωβρίου και φθάσαμε στη Ρόδο την επομένη. Λόγω της θαλασσοταραχής φύγαμε βράδυ της **8ης** Νοεμβρίου. Υπήρχε και πάλι θαλασσοταραχή. Μας πήραν στο σημείο απ' όπου θα ξεκινούσαμε μνημένοι άνδρες του λιμεναρχείου της Ρόδου, μεταξύ των οποίων και ο Βασίλης Παπαθεοδώρου.

Όταν φθάσαμε εκεί εδιστάζαμε γιατί λόγω της θαλασσοταραχής το καΐκι δεν μπορούσε να προσεγγίσει. Ο Καπετάνιος σαν έμπειρος ήταν πράγματι πολύ δυστακτικός. Ο Γρίβας τελικά είπε να ξεκινήσουμε και ο θεός βοηθός. Για να βγούμε δε στο καΐκι φθάσαμε σχεδόν κολυμπώντας.

Καθ' οδόν το ταξίδι ήταν πραγματικά τραγικό και δραματικό. Ο καιρός αντί να υποχωρήσει χειροτέρευσε, σε ένα σημείο ο καπετάνιος με πλησίασε και μου είπε ότι "κινδυνεύουμε να πνιγούμε".

Τα κύματα σκέπαζαν το σκάφος, εγώ δε για να κρατηθώ ήμουν γαντζωμένος σε κάτι γάντζους για να μη παρασυρθώ από το κύμα. Είχα το νου μου μήπως χάσω τις χρυσές λίρες, μήπως μου πουν ότι τις έφαγα.

Ο Γρίβας λόγω του ότι έπασχε από δυσκολιότητες και αιμορραγίες βρισκόταν στο αμπάρι και είχε γίνει σχεδόν αναίσθητος. Εγώ βρισκόμουν απάνω και κρατιόμουν από τον καθαρό αέρα. Ακόμα και οι ναύτες είχαν τρομάξει από την θαλασσοταραχή.

Σ'αυτή την κατάσταση με είχε πλησιάσει ο καπετάνιος και μου είπε ότι κινδυνεύαμε να πνιγούμε και τον ρώτησα για τη γνώμη του.

Μου απάντησε: 'Η να προωρήσουμε και ας πνιγούμε ή θα πάμε προς τις τουρκικές ακτές, όπου υποχωρεί ο καιρός. Το να γυρίσουμε πίσω είναι το ίδιο με το σαν να προχωρούμε μπροστά.

Πήγα στο Γρίβα. Όπως ήταν σχεδόν αναίσθητος του έλεγα την κατάσταση και τον ρώτησα τι να κάνουμε, να αποφασίσουμε.

- Εσύ, τι λες μου απάντησε.

- Εγώ λέω εκτός από πίσω και τις τουρκικές ακτές του απαντώ. Ενα μόνο μένει, να τραβήξουμε μπροστά.

Ο Γρίβας απάντησε:

- Αχ και αν μου έλεγες το αντίθετο.

Έτσι μισοζώντανος μου είπε:

- Μπροστά ή πνινούμε ή βγαίνουμε στην Κύπρο.

Και πράγματι συνεχίσαμε και φθάσαμε στην Κύπρο στις **10** Νοεμβρίου. Εκεί μας περίμενε η ομάδα της Χλώρακας. Μας παρέλαβαν. Εγώ μπορούσα να κινούμαι, αλλά ο Γρίβας ήταν ημιθανής. Από το σκάφος τον έβγαλαν στους ώμους τους τα μέλη της ομάδος γιατί δεν μπορούσε να σταθεί στα πόδια του. Ταλαπωρήθηκε αφάνταστα.

Μας μετέφεραν σε ένα σπίτι, (του Νικόλα Αζίνα) μας περιθάλψανε και την δεύτερη μέρα ο Γρίβας ήταν έτοιμος για αγώνα. Συνήλθε καθόλα. Καλέσαμε την ομάδα".

Για την παραλαβή του Γρίνβ έγραψε ο ελλαδίτης δημοσιογράφος Κ. Καλλιγιάς το **1964** (Αναδημοσίευση εφημερίδα Ο ΑΓΩΝ Λευκωσίας):

"Στις **26** Οκτωβρίου **1954** ο Γρίβας συνοδευόμενος από τον Σωκράτη Λοϊζίδη, ο οποίος επέμενε να πάη μαζί του και κρυφά στο νησί για να λάβη μέρος στον αγώνα, ξεκίνησε από την Αθήνα ατμοπλοϊκώς για τη Ρόδο. Εκεί επιβιβάσθηκαν ενός καϊκιού που είχε σταλή ειδικά για τον σκοπό αυτό και

ξεκίνησαν για την Κύπρο. Ας σημειωθεί ότι ο πλους προς Κύπρο ανεβλήθη για μερικές ημέρες- κατά τις οποίες ο Γρίβας κρυβόταν φιλοξενούμενος στο σπίτι της διευθύντριας του γραφείου του ΕΟΤ Ρόδου κ. Πίκας Σισμάνη- λόγω σφοδρής κακοκαιρίας (και ο υπαξιωματικός του λιμενικού Βασίλειος Παπαθεοδώρου, όπως αναφέρει στα απομνημονεύματά του ο Γεώργιος Γρίβας). Στις **10** το βράδυ της **8ης** Νοεμβρίου **1954** ο Γρίβας μαζί με τον Σωκράτη Λοϊζίδη και κάποιον Νότη Πετροπουλέα αποβαζόταν κρυφά στην κυπριακή ακτή, κοντά στο χωριό Χλώρακας".

Όπως αναφέρει ο Ανδρέας Αζίνας με τον Γρίβα είχαν διευθετήσει το ακόλουθο συνθηματικό γνωριμίας κατά την άφιξη του στην Κύπρο με το Καΐκι: Ο Κώστας Λεωνίδας, μέλος της ομάδας παραλαβής θα φώναζε προς το καΐκι δυνατά για να ακουστεί: "Εδώ Ακρίτας". Η απάντηση θα ήταν: "Εδώ Διγενής".